Bus Éireann

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL AGUS RÁITIS AIRGEADAIS

2003

PRN. No. 1689

Clár

Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile	1
Tuarascáil na Stiúrthóirí	2
Ráiteas de Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí	6
Tuarascáil na nIniúchóirí	7
Príomh-Bheartais Chuntasaíochta	8
Cuntas Brabúis agus Caillteanais	9
Clár Comhardaithe	10
Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid	11
Nótaí do na Ráitis Airgeadais	12

PLEAN FORBARTHA NÁISIÚNTA

Ba mhian le Bus Éireann aitheantas a thabhairt do Rialtas na hÉireann as maoiniú do mhórthionscadail faoin bPlean Forbartha Náisiúnta 2000-2006 chomh maith le haitheantas a thabhairt do chómhaoiniú ón Aontas Eorpach.

GRIANGHRAFADÓIR: NEIL WARNER **DEARADH :** CREATIVE INPUTS

Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile

Stiúrthóirí amhail an 29ú Márta, 2004

Cathaoirleach	An Dr. J. J. Lynch
Stiúrthóir Bainistíochta	An tUasal W. Lilley
Stiúrthóirí	K. Byrne, Uasal, An tUasal G. Charles, An tUasal P. Cullen, An tUasal J. Hegarty, T. Honan, Uasal, An tUasal R. Langford, A.M. Mannix, Uasal.

Rúnaí	An tUasal M. Nolan
Oifig Chláraithe	Cloch Leathan, Baile Átha Cliath 7
Teileafón	+353 1 703 3447
Faics	+353 1 886 0525
Láithreán Gréasáin	www.buseireann.ie
Uimhir Chláraithe	119570

Inniúchóirí	PricewaterhouseCoopers Cuntasóirí Cairte agus Inniúchóirí Cláraithe Plás Wilton, Baile Átha Cliath 2

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Cuireann na stiúrthóirí a dtuarascáil bhliantúil i láthair i dteannta na ráiteas airgeadais don bhliain dár críoch an 31ú Nollaig 2003.

Príomhghníomhaíochtaí

Is cuideachta bhainistithe iompair é Bus Éireann, arb iad a príomhghníomhaíochtaí ná bainistiú agus pleanáil a dhéanamh ar chóras lánpháirtithe seirbhísí, ag baint úsáide as a cuid acmhainní fochonraitheora féin. Clúdaíonn an gréasán seirbhísí cóistí achar fada, agus seirbhísí busanna áitiúla, tuaithe, coimitéara, agus cathracha agus bailte móra cúige. Tá an chuideachta freagrach freisin as bainistiú agus soláthar na scéime náisiúnta iompair scoile thar ceann na Roinne Oideachais agus Eolaíochta.

Athbhreithniú Gnó

Bhí bliain an-rathúil ag an gcuideachta in 2003. D'fheabhsaigh seasamh airgeadais na cuideachta ó easnamh de €9.4 milliún in 2002 go dtí barrachas de €1.5 milliún in 2003.

Baineadh amach an feabhsúchán airgeadais sin nuair a tugadh isteach seirbhísí nua agus amanna breise fágála, go háirithe sa ghréasán seirbhíse achar fada agus coimitéara chun freastal ar éilimh na gcustaiméirí.

Ar bhuaicphointí na bliana bhí méadú leanúnach agus suntasach i líon na gcustaiméirí, leibhéil níos airde sástachta custaiméirí, nuálacht bhreise i réimsí ar nós pleanáil aistir ar an láithreán gréasáin agus ríomh-thicéid (buyonline@buséireann.ie), feabhsúcháin ar mhinicíocht seirbhíse, infheistíocht leanúnach in uasghrádú flít lena n-áirítear busanna cathrach lán-inrochtaine agus feabhsúcháin bhreise ar shaoráidí custaiméirí ag roinnt suíomh ar fud na tíre.

Lean Bus Éireann de bheith ag tógáil, ag nuachan agus ag feabhsú a ghréasáin lánpháirtithe seirbhísí a chuirtear ar fáil do chustaiméirí agus tá sin déanta ag rátaí ísle fóirdheontais agus ar tháillí ísle de réir chaighdeáin na hEorpa.

Chun go mbainfí amach an toradh airgeadais is gá d'athinfheistiú inbhuanaithe ar na seirbhísí a sholáthraítear, caithfidh an chuideachta:

- a clár éifeachtaí inmheánacha a chur i gcrích de réir a plean gnó.
- an leibhéal seirbhísí poiblí a sholáthraítear a bheith ag teacht leis an leibhéal maoinithe a bhíonn ar fáil.
- leanúint de bheith ag obair leis na húdaráis áitiúla agus náisiúnta chun plódú tráchta a mhaolú.

Glactar leis go ginearálta gurb é an príomhchuspóir do bheartas iompair phoiblí ná feabhas a chur ar aistriú módúlach agus ar an tslí sin cabhrú le plódú tráchta a mhaolú. Tá aistriú módúlach fíorthábhachtach chun spriocanna Kyoto maidir le hastuithe a chomhlíonadh agus chun na fíneálacha a d'fhéadfaí a ghearradh a sheachaint. Taispeánann feabhsúcháin ar an líon custaiméirí, atá chun cinn ar na treochtaí san Eoraip, go bhfuil curtha go dearfach ag an gcuideachta le húsáid mhéadaithe an iompair phoiblí.

Tá aistriú módúlach leanúnach go mór faoi thionchar ag leibhéil mhaoinithe agus aghaidh a bheith á thabhairt ar cheisteanna a bhaineann le plódú tráchta.

Fócas ar Chustaiméirí

- **Méadú ar an líon custaiméirí**

  Lean líon custaiméirí Bhus Éireann ag fás le cúig bliana anuas agus bhí an méadú sin ag rátaí a bhí go suntasach níos airde ná in áiteanna eile san Eoraip. Is gné mhór é an gréasán lánpháirtithe náisiúnta de sheirbhísí Idirchathrach, comaitéara, cathrach agus tuaithe den fhás leanúnach sin, agus seachadann sé rogha leathan seirbhísí chuig raon thar na bearta de chinn scríbe faoin tuath in Éirinn.

  Taispeánann na staitisticí gur in Éirinn atá an ráta is airde den daonra faoin tuath san Aontas Eorpach agus in ainneoin an mhíbhuntáiste sin gur inti atá an an dara leibéal is airde de chiliméadair custaiméirí ar bhusanna. Tá gréasáin lánpháirtithe busanna dá bhrí sin rí-thábhachtach in Éirinn mar gheall ar ár ndaonra scaipthe.

  Ó 1998 i leith, tá an líon custaimeirí ar bhealaí Expressway agus comaitéara méadaithe 40%. Ar sheirbhísí cathrach Bhus Éireann, mar thoradh ar mhinicíochtaí níos airde a bheith á dtairiscint agus uasghradú leanúnach na flít, tá méadú de 13% tagtha ar an líon custaiméirí a iompraíodh le cúig bliana anuas.

  Taispeántar achoimre d'aistreacha custaiméirí agus ciliméadair feithicle arna n-oibriú ag an gcuideachta ar sheirbhísí sceidealta thíos.

	Bliain dar críoch 31ú Nollaig	
	2003	2002
	Mílte	Mílte
Turais Custaiméirí		
Seirbhísí cathracha cúige	**21,391**	20,954
Seirbhísí sceidealta eile	**27,033**	25,104
An Scéim Iompair Scoile	**43,554**	43,300
	91,978	89,358
Cileaméadair Feithicle		
Seirbhísí cathracha cúige	**8,198**	7,745
Seirbhísí eile - féin	**75,947**	71,931
Seirbhísí eile - ar fhochonradh	**59,876**	56,311
	144,021	135,987

  Soláthraíonn gréasán Bhus Éireann córas iompair sábháilte, éifeachtach agus ar luach ar airgead don phobal ar chostas atá réasúnta beag don Státchiste.

- **Sástacht Custaiméirí Méadaithe**

  Rinneadh an ceathrú iniúchadh neamhspleách ar thiomantais a tugadh sa Chairt Chustaiméirí i rith na bliana. Bhí ráta sástachta foriomlán na gcustaiméirí suas 3% ar an mbliain 2002 agus 9% ar an mbliain 2000.

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Léirigh taighde margaidh ar leithligh ar fheidhmíocht fhoriomlán Bhus Éireann ráta sástáchta custaiméirí fíor-ard de 91%.

- **Seirbhísí nua a cuireadh ar fáil**
  Áirítear ar shamplaí d'fheabhsúcháin ar sheirbhísí Expressway i rith 2003 ceithre sheirbhís dhíreacha laethúla idir Gaillimh agus Aerfort na Sionainne, chomh maith le seribhísí breise ar bhealaí Baile Átha Cliath/Cluain Meala, Baile Átha Cliath/Béal an Átha, Baile Átha Cliath/Sligeach agus Corcaigh/Cill Chainnigh.

  Tugadh isteach seirbhís comaitéara ard-mhinicíochta ar an mbealach nua Baile Átha Cliath/Cill Déagláin. Tugadh isteach seirbhísí nua comaitéara idir Baile Átha Luain agus Baile Átha Cliath, agus idir Baile Átha Luain agus Gaillimh. Tugadh isteach seirbhísí déanach san oíche ar an mbealach Baile Átha Cliath/Droichead Átha, le seirbhísí nua déanach san oíche don tréimhse roimh an Nollaig ar bhealaí Baile Átha Cliath/An Droichead Nua, Baile Átha Cliath/An Uaimh agus Port Láirge/Trá Mhór.

  I gCorcaigh, síneadh an tseirbhís ó Lár na Cathrach go dtí Wilton chomh fada le tailte an Ospidéil Réigiúnaigh agus feabhsaíodh an mhinicíocht. Méadaíodh na minicíochtaí seirbhíse ar bhealaí go Carraig Uí Leighin agus Mainistir na Corann. Bhuaigh an chuideachta conradh trí bliana ó Chomhairle Cathrach Chorcaí le hoibriú mar sheirbhís tointeála bus "Park & Ride" ag nascadh carrchlós nua ag Black Ash le lár na cathrach. Tugadh an conradh ar thairiscint i gcomórtas oscailte agus cuireadh tús leis an tseirbhís, ag baint úsáide as feithiclí inrochtana dhá stór, go luath in 2004.

  I bPort Láirge chuaigh dúbailt ar mhinicíocht chun sochair don bhealach go dtí Páirc San Seán.

- **Buyonline@buseireann.ie**
  Ba é Bus Éireann an chéad chuideachta san Eoraip chun thicéadú leictreonach a fhorbairt trí chóras nuálach a chuireann ar chumas an chustaiméara deimhniú a phriontáil agus é a mhalartú do thicéad ar a dhul isteach ar an mbus. Tá an tsaoráid ceannaigh ticéid ar-líne leathnaithe anois agus áirítear ann áirithintí ticéad ar-líne, suíochán a chur in áirithe agus ticéid a cheanach do sheirbhísí Eurolines go dtí an Bhreatain.

  Leanadh d'fhorbairt bhreise ar láithreán Bhus Éireann, lena n-áirítear an pleanálaí aistir, i rith na bliana seo caite. Tugann lánpháirtiú an phleanálaí aistir agus na saoráide "Buyonline@buseireann.ie" ar láithreán gréasáin na cuideachta nádúr lánpháirtithe ghréasán Bhus Éireann chun suntais. Tá fáil ar cheannach ticéad ar líne ar fud 600 suíomh difriúil; mar shampla, is féidir ticéad amháin a cheannach d'aistir ón Daingean go dtí na Cealla Beaga, ag taisteal le cónascadh gan bhearna de sheirbhísí Expressway agus áitiúla, ar lascaine shuntasach.

- **Inrochtaine**
  Le cabhair ó mhaoiniú ón mír inrochtaine den Phlean Forbartha Náisiúnta, rinneadh obair ar roinnt stáisiúin bus chun rochtain a fheabhsú agus a éascú do chustaiméirí a bhfuil lagú gluaiseachta ag gabháil dóibh. Is iad na stáisiúin a bhain buntáiste as na tionscadail feabhsúcháin inrochtaine ná Baile Átha Cliath (Busáras), Gaillimh, Droichead Átha, Dún Dealgan, Muineachán agus Sligeach.

  Chomh maith leis sin, chun saoráidí nua-aimseartha cothabhála a chur ar fáil d'fheithiclí inrochtana urlár íseal, rinneadh mionathruithe ar chlaiseanna cothabhála garáiste ag Béal an Átha, Baile Átha Cliath (Cloch Leathan), Dún Dealgan, Gaillimh, Luimneach agus Sligeach.

  Is €3 mhilliún an méid iomlán a caitheadh ar thionscadail inrochtaine, lena n-áirítear cúrsaí oiliúna i bhfeasacht mhíchumais a chur ar fáil don fhoireann. Tá sé beartaithe tús a chur ar thuilleadh oibre athchóirithe ag Busáras agus nuachóiriú an stáisiúin bus i gCorcaigh i rith 2004.

- **Spriocanna an Rialtais bainte amach le farrasbarr**
  Chomhaontaigh Bus Éireann agus an Roinn Iompair Meamram Tuisceana ar Leibhéil agus Spriocanna Seirbhíse do 2003. Bhain an chuideachta amach gach ceann de na spriocanna feidhmíochta atá leagtha amach sa Mheamram, agus sháraigh iad. Chomh maith leis sin, rinne an chuideachta forlíonadh ar mhaoiniú rialtais do sheirbhísí poiblí le €6.4 milliún dá chuid cistí féin a fuarthas ar ghníomhaíochtaí tráchtála eile.

- **Iompar Scoile - 77 seirbhís nua**
  D'oibrigh Bus Éireann agus an Roinn Oideachais agus Eolaíochta go dlúth le chéile chun costas iomlán na Scéime Iompair Scoile a choinneáil chomh híseal agus a d'fhéadfaí. Tugadh bearta costas-éifeachtacha eile isteach le béim ar éifeachtacht na ngréasán agus soláthar sábháilte na seirbhísí. Chabhraigh scoilbhliain chaighdéanaithe a thabhairt isteach chun seirbhísí a chomhordú, agus bhí coigealtas tadhlach mar thoradh air sin.

  Tugadh isteach 77 seirbhís nua iompair scoile i rith 2003, sa réimse iompair do leanaí le riachtanais speisialta den chuid is mó. Tá feabhas as cuimse curtha anois ar ardchaighdeán agus raon na seirbhísí atá á soláthar ag Bus Éireann sa réimse speisialta sin, mar shampla, tá 162 feithicil anois ag cur seirbhísí iompair scoile ar fáil faoin Scéim Iompair Scoile, a bhfuil rochtain ag cathaoireacha rothaí orthu agus atá in ann leanaí ina gcathaoireacha rothaí a iompar.

  Méadaíonn seirbhísí iompair scoile níos oiriúnaí inrochtaine ar oideachas do leanaí le riachtanais speisialta, agus cuireann sé le beartas na Roinne Oideachais agus Eolaíochta sa réimse tábhachtach sin. I dtionscnamh gaolmhar, socraíodh sraith de chúrsaí oiliúna ar Fheasacht ar Mhíchumas ar bhonn náisiúnta i 2003, do gach tiománaí bus scoile a chuireann seirbhísí ar fáil do leanaí le riachtanais speisialta faoin Scéim Iompair Scoile.

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Fuair tiománaithe bus scoile Bus Éireann Gradaim do Thiomáint Shábháilte den chéad uair i 2003, mar aitheantas ar an teist sábháilteachta den scoth a bhí acu i bhfeidhmiú a gcuid dualgas. Cuirtear iompar ar fáil do bheagnach 140,000 leanbh faoi dhó sa ló ar fhlít iompair scoile tiomanta Bhus Éireann agus ar fhlít ar chonradh de thart ar 3,000 feithicil agus ar sheirbhísí sceidealta bus agus ráille áitiúil agus náisiúnta faoi úinéireacht phoiblí agus faoi cheadúnas príobháideach.

Tá 71 bus scoile athsholáthair foinsithe le teacht in áit seanfheithiclí sa fhlít. Chomh maith leis sin, tháinig 12 bus ó fhlít seirbhíse Bhus Éireann agus mar thoradh air sin tugadh 83 bus athsholáthair isteach in 2003. Is cuid é sin de chlár leanúnach athsholáthair flít.

Ár nOibríochtaí a Fheabhsú

- **Sábháilteacht agus bainistiú rioscaí**

  Tá sábháilteacht ár gcustaiméirí agus na foirne fíorthábhachtach do Bhus Éireann. Leanann an bhainistíocht de bheith ag atreisiú cultúir sábháilteachta ar fud na cuideachta. Bhí toradh le feiceáil ar an infheistíocht in ardoiliúint tiománaithe in 2003 le laghdú de os cionn 4% agus 10% faoi seach ar rátaí timpiste feithiclí agus custaiméirí.

- **Tuilleadh feithiclí nua**

  Lean an chuideachta de bheith ag infheistiú in uasghrádú ar an bhflít, agus seachadadh 40 feithicil nua i rith 2003 agus 38 feithicil eile seachadta faoi dheireadh na bliana.

  Chuaigh 10 mbus cathrach nua i mbun seirbhíse i gCorcaigh i rith na bliana, bhí dearadh urláir íseal orthu agus bhí lánrochtain orthu, ag teacht le polasaí na cuideachta gan ach busanna lánrochtana a cheannach do sheirbhísí uirbeacha. Tar éis na feithiclí sin a fháil, tá lánrochtain ag daoine a bhfuil lagú gluaiseachta orthu, lena n-áirítear úsáideoirí cathaoireacha rothaí, ar 92 faoin gcéad de fhlít bus cathrach Bhus Éireann. Rinneadh uasghrádú ar fhlít cóistí Expressway trí 30 cóiste nua a sheachadadh.

  Seachadadh 38 feithicil athsholáthair nua do bhealaí coimitéara ag deireadh na bliana - 24 cóiste coimitéara do bhealaí i limistéir Chorcaí, na Gaillimhe agus Luimnigh agus 14 feithicil lánrochtana dhá stór do bhealaí i mórcheantar cúlchríche Bhaile Átha Cliath. Chuaigh siadsan i mbun seirbhíse ina dhiaidh sin in 2004.

- **Plódú tráchta agus bonneagar**

  Fáiltíonn an chuideachta roimh an gclár feabhsúcháin bóithre, agus tugann lántacaíocht dó, atá geallta ag an Rialtas. Go háirithe, tá fáilte speisialta roimh mhaoiniú a leithdháileadh d'fhorbairt deich gcinn de "bhealaí glasa" i gcathair Chorcaí i gcomhthéacs thógáil ar uasghrádú flít agus feabhsúcháin minicíochta seirbhíse atá ar bun ag Bus Éireann le cúig bliana anuas.

  Tá dochar á dhéanamh go leanúnach ag leibhéil phlódú tráchta atá ag fáil níos measa don mhéid is féidir brath ar sheirbhísí Bhus Éireann. Ní le seirbhísí cathrach amháin a bhaineann an ghné sin ach baineann sé le bealaí comaitéara achar fada agus bealaí Expressway chomh maith.

  Mheas staidéar eile a rinne comhchomhairleoirí neamhspleácha - BDO Simpson Xavier - gur chuir plódú tráchta costais bhreise os cionn na gcostas inchomparáide Eorpacha de €19.2 milliún (€17.8 milliún - 2002) ar oibríochtaí na cuideachta i rith na bliana. Cé go bhfuil an ráta méadaithe sna costais bhreise sin níos moille - is €12.6 milliún an figiúr a bhí do 2001 - cuireann méid na gcostas breise sin béim ar an ngá atá le réimse i bhfad níos leithne d'fheabhsúcháin bhonneagair agus de bhearta tosaíochta bus a chur i bhfeidhm ionas go bhféadfaidh na custaiméirí sochar iomlán a bhaint as an infheistíocht shubstaintiúil atá déanta ag Bus Éireann ina fhlít agus ina shaoráidí.

  Caithfear tacaíocht an Stáit de €22.9 milliún do Bhus Éireann i gcomhair oibríocht na seirbhísí poiblí a chur sa chomhthéacs go bhfuil sreabhadh tráchta in Éirinn níos measa ná a bhíonn go ginearálta san Eoraip, agus dá reir go mbaineann costais bhreise le moill tráchta den sórt sin, as a leanann seirbhís custaiméirí nach bhfuil chomh héifeachtach ná chomh héifeachtúil.

  Mar shampla, bhí an meánluas oibríochta a bhí ag busanna i gcathracha na hÉireann go maith faoin meán idirnáisiúnta de 23.1 cileaméadar san uair (kph). Is iad na figiúirí comparáideacha do sheirbhísí cathrach Bhus Éireann ná: Corcaigh, 11.9 kph; Gaillimh, 13.7 kph; Luimneach, 14.4 kph; Port Láirge, 14.5 kph.

- **€69 milliún íoctha le fochonraitheoirí**

  D'íoc an chuideachta os cionn €69 milliún le fochonraitheoirí sa bhliain. Rinne fochonraitheoirí 42% de chileaméadair na cuideachta. Déantar an caiteachas sin a infheistiú den chuid is mó i gconraitheoirí atá lonnaithe faoin tuath ag tacú leis an eacnamaíocht áitiúil sna ceantair sin.

Infheistiú i nDaoine

- **Na Cluichí Oilimpeacha Speisialta**

  Bhí sé d'onóir ag an gcuideachta agus ag an bhfoireann a bheith páirteach mar chuid den fhoireann tacaíochta loighisticiúil don ócáid speisialta idirnáisiúnta seo. Bhí go leor den fhoireann, lena n-áirítear go leor saorálaithe, i bhfeighil an iliomad suíomh agus feithicil ag cinntiú go ndearnadh bainistiú ghairmiúil ar iompar na lúthchleasaithe chuig na hionaid agus ar ais uathu. D'éirigh thar cionn leis an iarracht mhór loighisticiúil agus tugaimid buíochas speisialta don Gharda Síochána as a chinntiú gur thángthas in am chuig na hionaid ar fad.

- **Oiliúint agus forbairt foirne**

  Lean an chuideachta de bheith ag infheistiú go mór in oiliúint agus i bhforbairt foirne i rith na bliana.

  Is iad cuspóirí formiolána na cuideachta i bhforbairt bhainistíochta ná, a chinntiú a mhéad is féidir é, go mbíonn ar chumas na bainistíochta déileáil le dúshláin i dtimpeallacht athraitheach agus an próiseas do phleanáil comharbachta a fheabhsú.

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Leagadh amach an **Clár um Fhorbairt Bainistíochta** i 2002 chun forbairt a dhéanamh ar chumais bhainistíochta straitéisí, scileanna ginearálta bainistíochta agus scileanna iomaíochta ar bhonn trasfheidhmiúil. Ghlac foireann bhainistíochta shinsearach na cuideachta páirt sa chéad shraith de mhodúil. Leanadh den chlár i rith 2003 agus ghlac an bhainistíocht láir agus an fhoireann feidhmiúcháin páirt ann.

Cuireadh tús leis an gcúrsa i **mBainistiú Custaiméirí agus Cúram Custaiméirí** sa bhliain 2003 agus leantar de. Bhí modúil ar chúram custaiméirí, ceisteanna míchumais, seiceáil sábháilteachta feithicle etc. mar chuid de gach cúrsa.

Tugadh isteach **Córas Forbartha agus Bainistíochta Feidhmíochta (PMDS)** don fhoireann bhainistíochta, feidhmiúcháin agus chléireachais ar fad sa bhliain 2003. Ghlac gach duine den fhoireann páirt sa chlár oiliúna agus tá cruinnithe athbhreithnithe tosaigh sceidealta d'Eanáir 2004.

Leanadh den **Chlár Feasachta Míchumais** don fhoireann ar fad in 2003. Chomh maith leis sin, tá an clár leathnaithe chun tiománaithe na gconraitheoirí agus tiománaithe busanna scoile a oibríonn seirbhísí do leanaí le riachtanais speisialta a chur san áireamh.

Torthaí agus Cúlchistí

Ta na ráitis airgeadais don bhliain dar críoch an 31ú Nollaig, 2003 leagtha amach go mion ar leathanaigh 8 do dtí 19. Bhí barrachas de €1,547,000 (2002- easnamh €9,421,000) sna torthaí don bhliain dar críoch 31ú Nollaig, 2003.

Rannpháirtíocht na bhfostaithe

I 2001, ag cruinniú den Ghrúpa Stiúrtha, de réir na Scéime chun Comhpháirtíocht Fiontraíochta a Bhunú, comhaontaíodh Grúpa Forfheidhmithe a chur ar bun chun pleanáil agus maoirsiú a dhéanamh ar thabhairt isteach na gComhairlí Comhpáirtíochta Áitiúla dá bhforáiltear sa scéim. Bhí cruinniú ag an nGrúpa Forfheidhmithe, a bhí comhdhéanta d'ionadaithe bainistíochta agus ceardchumainn roinnt amanna i rith 2002 agus 2003.

Tá a gcuid oibre tugtha chun críche anois. Bhí toghcháin i ngach ceann de na naoi limistéar comhairle chun poist ionadaíochta fostaithe a líonadh. Beidh na chéad chruinnithe ag na comhairlí nua go luath in 2004.

Sláinte agus Sábháilteacht

Tá an chuideachta tiomanta chun folláine a fhostaithe a chinntiú trí áit oibre shábháilte a chothabháil agus trí déanamh de réir na reachtaíochta fostaíochta iomchuí, lena n-áirítear an tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 1989.

Comhdheiseanna

Chríochnaigh an Grúpa Athbhreithnithe Comhionannais, a bhunaigh an chuideachta agus na ceardchumainn i 2001 chun críche tabhairt faoi scrúdú cuimsitheach ar na beartais, cleachtais agus dearcaí atá in Bus Éireann, a chuid oibre ag deireadh 2002. Eisíodh Tuarascáil an Ghrúpa in 2003. I measc na moltaí, bhí Oifigeach Comhionannais agus Éagsúlachta a cheapadh. Tá an post sin líonta anois.

Leabhair Chuntais

Is iad na bearta a ghlac na stiúrthóirí lena chinntiú go gcomhlíontar oibleagáid na cuideachta leabhair chuntais chuí a choinneáil ná úsáid a bhaint as córais agus nósanna imeachta cuí agus daoine inniúla a fhostú. Coinnítear na leabhair chuntais ag Bus Éireann, Cloch Leathan, Baile Átha Cliath 7.

Stiúrthóirí

Ceapann cathaoirleach Chóras Iompair Éireann le toiliú an Aire Iompair stiúrthóirí na cuideachta. Tá na stiúthóirí don bhliain dar críoch an 31ú Nollaig, 2003 leagtha amach thíos. Ach amháin san áit a léirítear sin, d'fhóin na stiúrthóirí don bhliain iomlán.

An Dr. J. J. Lynch,	Cathaoirleach
An tUasal W. Lilley,	Stiúrthóir Bainistíchta (D'éirigh as an 31ú Nollaig, 2003, athcheaptha an 9ú Feabhra, 2004)
An tUasal P. Cullen	
T. Honan, Uasal	(D'éirigh as an 30ú Samhain, 2003, athcheaptha an 9ú Feabhra, 2004)
A.M. Mannix, Uasal	
K. Byrne, Uasal	
An tUasal R. Langford	
An tUasal G. Charles	
An tUasal J Hegarty	(Ceaptha an 29ú Márta, 2003)

Ní raibh aon leas in aon scaireanna nó bintiúir de chuid na cuideachta, de chuid a cuideachta sealbhaíochta nó a comh-fhochuideachtaí ag aon duine de na stiúrthóirí nó ag an rúnaí ag aon tráth i rith na bliana.

Ní dheachthas in aon chonarthaí nó socruithe i rith na bliana ina raibh leas ábhartha ag stiúrthóir i ndáil le gnó an Ghrúpa.

Cód Cleachtais do Rialáil Chomhlachtaí Stáit

Tá mionsonraí de na polasaithe agus na nósanna imeachta arna bhfeidhmiú ag an gcuideachta tar éis foilsiú an Chóid Chleachtais do Rialáil Chomhlachtaí Stáit ar fáil i gcuntais Ghrúpa Chóras Iompair Éireann.

Inniúchóirí

Léirigh na hiniúchóirí, PricewaterhouseCoopers, a dtoilteanas leanúint in oifig de réir Alt 160(2) d'Acht na gCuideachtaí, 1963.

Thar ceann an bhoird

An Dr. J. J. Lynch Cathaoirleach
An tUasal W. Lilley Stiúrthóir Bainistíochta

29ú Márta, 2004

Ráiteas de Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí

Ceanglaíonn dlí cuideachtaí na hÉireann ar na stiúrthóirí ráitis airgeadais a ullmhú do gach bliain airgeadais a thabharfaidh léargas fíorcheart ar staid chúrsaí na cuideachta agus an barrachas nó easnamh don bhliain sin.

In ullmhú na ráiteas airgeadais sin, ceanglaítear ar na stiúrthóirí:

- beartais chuntasaíochta oiriúnacha a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go seasta;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh a bhíonn réasúnach agus stuama; agus
- ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais reatha mura mbíonn sé míchuí glacadh leis go leanfaidh an chuideachta i mbun gnó.

Tá na stiúrthóirí freagrach as leabhair chuntais chuí a choinneáil a thugann le fios le cruinneas réasúnach ag aon tráth staid airgeadais na cuideachta agus a chuirfidh ar a gcumas a chinntiú go bhfuil na ráitis airgeadais ullmhaithe de réir na gcaighdeán cuntasaíochta a nglactar go ginearálta leo in Éirinn agus go gcomhlíonann siad Achtanna na gCuideachtaí 1963 go dtí 2001 de chuid na hÉireann. Tá siad freagrach freisin as sócmhainní na cuideachta a chosaint agus, as sin, céimeanna réasúnacha a ghlacadh chun calaois agus aon mhírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Tuarascáil na nIniúchóirí

Tuarascáil na nIniúchóirí Neamhspleácha chuig comhaltaí Bus Éireann - Irish Bus

Tá iniúchadh déanta againn ag na ráitis airgeadais ar leathanaigh 8 go dtí 19.

Freagrachtaí faoi Seach na Stiúrthóirí agus na nIniúchóirí

Tá freagrachtaí na stiúrthóirí chun tuarascáil bhliantúil agus ráitis airgeadais a ullmhú de réir dlí na hÉireann lena mbaineann agus na caighdeáin chuntasaíochta a nglactar go ginearálta leo in Éirinn leagtha amach ar leathanach 6 i ráiteas de fhreagrachtaí na stiúrthóirí.

Is é ár bhfreagracht ná inúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais de réir na gceanglas iomchuí dlíthiúla agus rialaitheacha agus de réir na gcaighdeán iniúchóireachta arna n-eisiúint ag an mBord um Chleachtais Iniúchóireachta is infheidhme in Éirinn. Tá an tuarascáil seo, lena n-airítear an tuairim, ullmhaithe do chomhailtaí na cuideachta, agus dóibhsan amháin, mar chomhlacht de réir alt 193 d'Acht na gCuideachtaí 1990 agus ar an gcúis sin amháin. Ní ghlacaimid, i dtabhairt na tuairime seo, freagracht ar aon chúis eile nó chuig aon duine eile dá dtaispeántar an tuarascáil seo nó a bhféadfadh sí a bheith ina lámha ach amháin sa chás go mbíonn sé comhaontaithe go sonrach lenár dtoiliú roimh ré i scríbhinn.

Tuairiscímid duitse ár dtuairim cibé an dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart agus cibé an bhfuil siad ullmhaithe go cuí de réir reachtaíocht na hÉireann a chomhdhéanann Achtanna na gCuideachtaí, 1963 go dtí 2001. Luaimid cibé an bhfuaireamar an fhaisnéis agus na mínithe a mheasaimid a bheith riachtanach chun críocha ár n-iniúchta agus cibé an bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht leis na leabhair chuntais. Tuairiscímid duit freisin ár dtuairim maidir le:

- cibé an bhfuil leabhair chuntais chuí coimeádta ag an gcuideachta;
- cibé an bhfuil tuarascáil na stiúrthóirí ag teacht leis na ráitis airgeadais; agus
- cibé ag dáta an chláir chomhardaithe an raibh staid airgeadais ann a d'fhéadfadh a cheangal ar an gcuideachta cruinniú ginearálta urghnách a thionól; d'fhéadfadh staid airgeadais den sórt sin a bheith ann mura mbíonn glansócmhainní na cuideachta, mar atá luaite i gclár comhardaithe na cuideachta, níos mó ná leath a scairchaipitil ghlaoite.

Tuairiscímid freisin duitse, más rud é, inár tuairim, nach nochtaítear faisnéis atá sonraithe le dlí i ndáil le luach saothair stiúrthóirí agus idirbheartaíochtaí.

Bunús Thuairim an Iniúchta

Stiúireamar ár n-iniúchadh de réir na gcaighdeán iniúchta arna n-eisiúint ag an mBord um Chleachtais Iniúchtóireachta. Áirítear in iniúchadh scrúdú, ar bhonn tástála, ar fhianaise a bhaineann leis na méideanna agus an nochtadh sna ráitis airgeadais. Bíonn measúnú ar mheastacháin agus ar bhreithiúnais shuntasacha a rinne na stiúrthóirí in ullmhú na ráiteas airgeadais i gceist chomh maith, agus cibé an bhfuil na beartais chuntasaíochta chuí d'imthosca na cuideachta, an bhfeidhmítear go comhleanúnach iad agus an nochtaítear go dóthanach iad.

Phleanálamar agus rinneamar ár n-iniúchadh ionas go bhfaighimis an fhaisnéis agus na mínithe a mheasamar a bheith riachtanach chun dóthain fianaise a sholáthar dúinn chun dearbhú réasúnach a thabhairt go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé de bharr calaoise nó aon neamhrialtachta eile nó earráid. Agus muid ag teacht ar thuairim, rinneamar meastóireacht ar chomh sásúil ar an iomlán a bhí cur i láthair na faisnéise sna ráitis airgeadais.

Tuairim

Is é ár dtuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas fíorcheart ar staid chúrsaí na cuideachta amhail an 31ú Nollaig, 2003 agus ar a bharrachas agus sreabhadh airgid don bhliain dar críoch amhlaidh agus gur ullmhaíodh na ráitis airgeadais go cuí de réir Achtanna na gCuideachtaí, 1963 go dtí 2001.

Tá an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a mheasaimid a bheith riachtanach chun críocha ár n-iniúchta faighte againn. Is é ár dtuairim, go bhfuil leabhair chuntais chuí coimeádta ag an gcuideachta. Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na leabhair chuntais.

Is é ár dtuairim, go bhfuil an fhaisnéis atá tugtha i dtuarascáil na stiúrthóirí ar leathanaigh 2 go dtí 5 ag teacht leis na ráitis airgeadais.

Tá glansócmhainní na cuideachta, mar atá luaite sa chlár comhardaithe ar leathanach 10, níos mó ná leath méid a scairchaipitil ghlaoite agus, inár dtuairim, ar an mbonn sin ní raibh aon staid airgeadais ann ag an 31ú Nollaig, 2003, faoi Alt 40(1) d'Acht na gCuideachtaí (Leasú), 1983, a d'éileodh go dtionólfaí cruinniú ginearálta urghnách den chuideachta.

PricewaterhouseCoopers,
Cuntasóirí Cairte agus Iniúchóirí Cláraithe,
Baile Átha Cliath.

29ú Márta 2004.

(a) Is é an Bord atá freagrach as cothabháil agus sláine láithreán gréasáin Chóras Iompair Éireann; ní bhaineann breithniú ar na nithe sin leis an obair a dhéanann na hiniúchóirí agus, dá réir, ní ghlacann na hiniúchóirí aon fhreagracht as aon athruithe a d'fhéadfadh tarlú do na ráitis airgeadais ó cuireadh i láthair ar dtús ar an láithreán gréasáin iad.

(b) D'fhéadfadh an reachtaíocht in Éirinn a rialaíonn ullmhú agus scaipeadh na ráiteas airgeadais a bheith difriúil ón reachtaíocht i ndlínsí eile.

Príomh-Bheartais Chuntasaíochta

Is mar seo a leanas atá na beartais chuntasaíochta suntasacha agus na teicnící meastacháin atá glactha ag an gcuideachta:

(A) BUNÚS CUNTASAÍOCHTA

Tá na ráitis airgeadais ullmhaithe de réir na gcaighdeán cuntasaíochta a bhfuil glacadh go ginearálta leo in Éirinn agus i reachtaíocht na hÉireann a chomhdhéanann Achtanna na gCuideachtaí, 1963 go dtí 2001. Is iad na caighdeáin chuntasaíochta a bhfuil glacadh go ginearálta in Éirinn leo maidir le ráitis airgeadais a ullmhú a thugann léargas fíorcheart ná na caighdeáin sin atá foilsithe ag Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn agus eisithe ag an mBord um Chaighdeán Cuntasaíochta.

(B) SÓCMHAINNÍ INLÁIMHSITHE AGUS DÍMHEAS

Luaitear sócmhainní inláimhsithe ag na costais stairiúla lúide dímheas carnaithe bunaithe ar an gcostas stairiúil sin.

Is mar seo a leanas an bunús chun dímheas a ríomh:

(i) Feithiclí paisinéirí bóthair

Déantar costais stairiúla na bhfeithiclí paisinéirí bóthair, seachas busanna scoile, a dhímheas thar a bhfad saoil úsáidigh ionchasaigh ar bhonn céatadáin ag laghdú ach a léiríonn úsáid na feithicle trína fad saoil. Déantar costais stairiúla na mbusanna scoile a dhímheas i dtráthchodanna comhionanna bliantúla i rith a bhfad saoil úsáidigh ionchasaigh.

(ii) Gléasra agus innealra

Déantar gléasra agus innealra a dhímheas, trí thráthchodanna comhionanna bliantúla, ar bhonn an chostais stairiúil scaipthe trína fhad saoil úsáidigh ionchasaigh.

(C) SÓCMHAINNÍ LÉASAITHE

Léasanna Oibriúcháin

Déantar íocaíochtaí cíosa faoi léasanna oibriúcháin a chur chun dochair don chuntas bhrabúis agus caillteanais de réir mar a fhabhraíonn siad.

(D) STOIC

Stoic ábhar agus páirteanna spárála a luachtáil ag an meánchostas is ísle agus an glanluach inréadaithe.

Déantar stoic a bhfuil a fhios iad a bheith críon ag dáta an chláir chomhardaithe a dhíscríobh, agus ullmhaítear do stoic a d'fhéadfadh a bheith críon amach anseo.

(E) DEONTAIS

(i) Deontais Stáit

Déileáiltear le deontais stáit a fuarthas i rith na bliana i ndáil le hoibleagáidí seirbhíse poiblí sa chuntas brabúis agus caillteanais.

(ii) Deontais ón Státchiste

Déantar deontais ón státchiste a chur do shochar ioncam iarchurtha de réir mar a bhíonn siad infhaighte. Déantar iad a amúchadh chuig an gcuntas brabúis agus caillteanais ar an mbonn céanna de réir mar a dhéantar sócmhainní gaolmhara a dhímheas.

(F) AIRGEADRA COIGRÍCHE

Déantar idirbheartaíochtaí a bhíonn ainmnithe in airgeadra coigríche a aistriú go euro ag an ráta a bhíonn i bhfeidhm ag dáta na hidirbheartaíochta, nó ag rátaí conartha i gcás go mbíonn na méideanna iníoctha nó infhaighte clúdaithe ag réamhchonarthaí.

Déileáiltear le gnóthachain nó caillteanais malartaithe réadaithe a shocraítear i rith na bliana mar chuid den bharrachas nó easnamh don bhliain ó ghnáthghníomhaíochtaí.

Aistrítear sócmhainní agus dliteanais airgid a bhíonn ainmnithe in airgeadra coigríche ag an ráta malartaithe a bhíonn i bhfeidhm ag dáta an chláir chomhardaithe nó ag rátaí conartha más infheidhme.

(G) PINSIN

Cuirtear costas ionchasach a bhaineann le pinsin a sholáthar d'fhostaithe chun dochair don chuntas brabúis agus caillteanais de réir mar a thabhaítear é i rith tréimhse fostaíochta fhostaithe inphinsin. Déantar an costas a ríomh, le sochar comhairle ó achtúirí neamhspleácha, ag a meastar a bheith ina chéatadán cobhsaí de phá inphinsin. Scaiptear athruithe ó chostais pinsin rialta, arna sainaithint ag luachálacha achtúireacha tréimhsiúla, thar mheánfhadanna saoil ionchasacha seirbhíse atá fanta chomhaltaí na scéime.

Foráiltear do chostas caipitil na bpinsean forlíontach agus cuirtear chun dochair don chuntas brabúis agus caillteanais iad sa bhliain a n-aithnítear scaoileadh an fhostaí lena mbaineann agus cuirtear san áireamh é i gcostas an scaoilte.

Cuntas Brabúis agus Caillteanais

Bliain dar críoch an 31ú Nollaig	**Nótaí**	**2003 €000**	2002 €000
Ioncam		**218,685**	202,645
Costais			
Párolla agus costais ghaolmhara	1	**(102,470)**	(102,951)
Ábhair agus seirbhísí	2	**(123,928)**	(118,873)
Dímheas agus caillteanas ar dhiúscairt sócmhainní inláimhsithe	3	**(14,070)**	(12,079)
Iomlán na gcostas oibríochta		**(240,468)**	(233,903)
Easnamh roimh ús agus deontas Stáit		**(21,783)**	(31,258)
Ús infhaighteach		**474**	69
Easnamh roimh dheontas Stáit		**(21,309)**	(31,189)
Deontas Stáit	20	**22,856**	21,768
Barrachas/(easnamh) don bhliain tar éis deontas Stáit		**1,547**	(9,421)
Easnamh carntha ag tús na bliana		**(12,172)**	(2,751)
Easnamh carntha ag deireadh na bliana		**(10,625)**	(12,172)

Baineann gach figiúr le gníomhaíochtaí leanúnacha na cuideachta. Ní raibh aon ghnóthachain ná caillteanais aitheanta ann seachas iad sin atá sa chuntas brabúis agus caillteanais.

Thar ceann an bhoird.

An Dr. J. J. Lynch Cathaoirleach
An tUasal W. Lilley Stiúrthóir Bainistíochta

Clár Comhardaithe

Amhail an 31ú Nollaig	Nótaí	2003 €000	2002 €000
Sócmhainní seasta			
Sócmhainní inláimhsithe	4	**73,812**	75,199
Sócmhainní reatha			
Stoic	5	**4,110**	4,002
Féichiúnaithe	6	**37,422**	25,373
Airgead sa bhanc agus airgead ar láimh		**1,581**	1,307
		43,113	30,682
Creidiúnaithe (méideanna dlite laistigh de bhliain amháin)	7	**(35,293)**	(32,766)
Glansócmhainní reatha/(dliteanais)		**7,820**	(2,084)
Sócmhainní iomlána lúide dliteanais reatha		**81,632**	73,115
Soláthar le haghaidh dliteanas agus muirear	8	**(31,483)**	(28,367)
Creidiúnaithe (méideanna dlite tar éis bliain amháin)	7(B)	**(1,500)**	(2,000)
Ioncam iarchurtha	9	**(23,118)**	(18,764)
		25,531	23,984
Arna mhaoiniú ag:			
Caipiteal agus cúlchistí			
Scairchaipiteal glaoite	10	**29,204**	29,204
Cúlchiste athsholáthar sócmhainní	11	**6,952**	6,952
Cuntas Brabúis agus Caillteanais		**(10,625)**	(12,172)
Cistí scairshealbhóirí	12	**25,531**	23,984

Thar ceann an bhoird

An Dr. J. J. Lynch Cathaoirleach
An tUasal W. Lilley Stiúrthóir Bainistíochta

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid

Bliain dar críoch an 31ú Nollaig	Nótaí	2003 €000	2002 €000
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibríochta	13(A)	25,099	6,769
Toradh ar infheistíocht agus fónamh airgeadais			
Ús infhaighte		474	69
		25,573	6,838
Caiteachas caipitil			
Breiseanna ar shócmhainní inláimhsithe	4	(16,035)	(5,304)
Fáltais ó dhiúscairt sócmhainní inláimhsithe		97	47
Deontais chaipitil a fuarthas		8,646	2,616
		(7,292)	(2,641)
Insreabhadh roimh úsáid acmhainní leachtacha agus airgeadú		18,281	4,197
Bainistiú acmhainní leachtacha			
Gluaiseacht i méideanna atá dlite de chuideachta shealbhaíochta	13(B)	(17,507)	(5,485)
Méadú/(laghdú) in airgead tirim	13(B)	774	(1,288)

Tá acmhainní leachtacha comhdhéanta de mhéideanna atá dlite den chuideachta shealbhaíochta, a léiríonn airgead tirim a ghintear agus nach mbíonn riachtanach láithreach d'oibríochtaí, agus a chuirtear ar fáil don chuideachta shealbhaíochta, agus a bheidh inaisíoctha ar a éileamh.

Réiteach an ghlanshreabhaidh airgid le gluaiseacht i nglanchistí		
Méadú/(laghdú) in airgead sa bhliain	774	(1,288)
Airgead ó athrú in acmhainní leachtacha	17,507	5,485
Gluaiseacht i nglanchistí	18,281	4,197
Glanchistí amhail an 1ú Eanáir	6,463	2,266
Glanchistí amhail an 31ú Nollaig	24,744	6,463

Nótaí do na Ráitis Airgeadais

	2003	2002
	€000	€000
1. PÁROLLA AGUS COSTAIS GHAOLMHARA		
Costais Foirne		
Pá agus tuarastal	**90,070**	85,289
Costais leasa shóisialaigh	**7,356**	6,788
Costais phinsin eile	**3,705**	4,508
	101,131	96,585
Costais an chláir athraithe	**1,239**	6,406
Obair innealtóireachta do ghrúpchuideachtaí	**(197)**	(260)
Glanchostais foirne	**102,173**	102,731
Luach Saothair na Stiúrthóirí		
Díolaíochtaí		
- do sheirbhísí mar stiúrthóirí	**28**	14
- do sheirbhísí eile	**269**	206
Iomlán an Luach Saothair agus Díolaíochtaí	**297**	220
Párolla agus costais ghaolmhara	**102,470**	102,951

Seo a leanas an meánlíon fostaithe i rith na bliana:

	Líon Foirne	
	2003	2002
Lánaimseartha	**2,175**	2,155
Tiománaithe bus scoile páirtaimseartha	**546**	546
Iomlán	**2,721**	2,701

	2003	2002
	€000	€000
2. ÁBHAIR AGUS SEIRBHÍSÍ		
Breoslaí agus bealadh	**9,376**	11,040
Conraitheoirí eile	**69,170**	65,118
Cáin Bhóthair agus ceadúnais	**266**	262
Oibriú cíosanna léasa ar fheithiclí	**2,965**	3,898
Éilimh tríú páirtí agus dliteanais fostóra	**10,591**	9,202
Rátaí	**532**	605
Luach saothair inniúchóirí	**37**	37
Ábhair agus seirbhísí eile	**30,991**	28,711
	123,928	118,873

3. DÍMHEAS AGUS CAILLTEANAS AR DHIÚSCAIRT SÓCMHAINNÍ INLÁIMHSITHE SEASTA

Dímheas na sócmhainní inláimhsithe seasta *(nóta 4)*	**17,078**	13,586
Caillteanas ar dhiúscairt sócmhainní inláimhsithe seasta	**247**	1,484
Amúchadh Deontais *(nóta 9)*	**(3,255)**	(2,991)
	14,070	12,079

Nótaí do na Ráitis Airgeadais

4. SÓCMHAINNÍ SEASTA INLÁIMHSITHE

	Feithiclí Paisinéirí Bóthair €000	Gléasra agus Innealra €000	Iomlán €000
Costas			
Amhail an 1ú Eanáir, 2003	169,669	10,588	180,257
Breiseanna	15,517	518	16,035
Diúscairtí	(1,832)	-	(1,832)
Amhail an 31ú Nollaig, 2003	183,354	11,106	194,460
Dímheas			
Amhail an 1ú Eanáir, 2003	97,889	7,169	105,058
Muirear don bhliain	15,405	1,673	17,078
Diúscairtí	(1,488)	-	(1,488)
Amhail an 31ú Nollaig, 2003	111,806	8,842	120,648
Glanmhéideanna leabhair			
Amhail an 31ú Nollaig, 2003	71,548	2,264	73,812
Amhail an 31ú Nollaig, 2002	71,780	3,419	75,199

(a) Seo a leanas an fad saoil ionchasach do na cineálacha éagsúla sócmhainní chun críche dímheasa:

	Saol (blianta)
Feithiclí paisinéirí bóthair	8 - 14
Gléasra agus Innealra	5 - 10

(b) Rinneadh lándímheas ar fheithiclí paisinéirí bóthair ag costas de €1,689,440 (2002 - €2,705,827) ach bhí siad fós in úsáid ag dáta an chláir chomhardaithe.

(c) Áirítear ar na sócmhainní inláimhsithe seasta amhail an 31ú Nollaig, 2003 €42,314 (2002 - €1,852,984) i leith sóchmhainní inláimhsithe seasta nach bhfuil i mbun seirbhíse fós.

(d) Tá méid de €2,794,126 san áireamh i ndímheas don bhliain, suim a léiríonn an t-athrú sa meastachán do shaol úsáideach na flít busanna scoile.

5. STOIC

	2003 €000	2002 €000
Ábhair Chothabhála agus páirteanna spárála	3,066	2,932
Breosla, bealadh agus stoic éagsúla	1,044	1,070
	4,110	4,002

Áirítear ar na méideanna sin páirteanna agus comhpháirteanna ab éigean a choimeád chun freastal ar cheanglais oibríochta fadtréimhseacha. Níl luach athsholáthair na stoc difriúil go hábhartha óna luach de réir na leabhar.

6. FÉICHIÚNAITHE

	2003 €000	2002 €000
Féichiúnaithe trádála	1,909	3,163
An Roinn Oideachais agus Eolaíochta	6,071	11,182
Méideanna dlite den chuideachta shealbhaíochta *(nóta 13(B))*	25,163	7,656
Féichiúnaithe eile agus ioncam fabhraithe	4,279	3,372
	37,422	25,373

Nótaí do na Ráitis Airgeadais

	2003	2002
	€000	€000
7. CREIDIÚNAITHE		
(A) Méideanna dlite laistigh de bhliain amháin		
Creidiúnaithe trádála	**10,925**	9,184
Ioncam le cáin asbhainte faoi ÍMAT	**1,030**	1,723
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	**857**	971
Cáin bhreisluacha agus cánacha eile	**345**	554
Creidiúnaithe eile	**1,450**	1,853
Fabhruithe	**8,096**	7,218
Foráil do chlár an athraithe *(nóta 8)*	**440**	1,650
Éilimh tríú páirtí agus dliteanais fostóra *(nóta 8)*	**7,500**	6,000
Ioncam iarchurtha *(nóta 9)*	**4,150**	3,113
Iasacht ón gcuideachta shealbhaíochta	**500**	500
	35,293	32,766
Creidiúnaithe do chánachachas agus leas sóisialach san áireamh thuas	**2,232**	3,248
(B) Méideanna dlite tar éis bliana amháin		
Iasacht ón gcuideachta shealbhaíochta	**1,500**	2,000

8. FORÁLACHA DO DHLITEANAIS AGUS MUIRIR

	Soláthar Ath-struchtúraithe	Éilimh Tríú Páirtí agus Dliteanais Fostóra	Iomlán
	€000	€000	€000
Iarmhéid amhail an 1ú Eanáir	1,650	34,367	36,017
Úsáid i rith na bliana	(1,650)	(5,975)	(7,625)
Aistriú ón gcuntas brabúis agus caillteanais	440	10,591	11,031
Iarmhéid tugtha ar aghaidh	440	38,983	39,423
Lúide méid rangaithe mar dhliteanas reatha *(nóta 7)*	(440)	(7,500)	(7,940)
Iarmhéid amhail an 31ú Nollaig	-	31,483	31,483

Éilimh tríú páirtí agus éilimh fostóra

Cuirtear aon chaillteanais nach bhfuil clúdaithe ag árachachas seachtrach chun dochair don chuntas brabúis agus caillteanais, agus cuirtear aon mhéideanna nach bhfuil socraithe san áireamh sna forálacha do dhliteanais agus muirir.

(A) Clúdach Árachais Seachtrach

Tá an clúdach seachtrach seo a leanas ag Córas Iompair Éireann thar ceann na cuideachta:

(i) Dliteanas tríú páirtí os cionn €1,680,000 do bhusanna scoile agus €2,000,000 d'iompar bóthair eile ar aon tharlú amháin nó sraith tarluithe a eascraíonn as aon imeacht iompair bóthair amháin, ach amháin i gcás éilimh a bhíonn faoi réir ag dlínse na Stát Aontaithe áit gur US$3,300,000 an t-uasmhéid.

(ii) Dliteanas tríú páirtí don Ghrúpa os cionn €150,000 ar aon tharlú amháin nó sraith tarluithe ag eascairt as imeachtaí Riosca Eile, ach amháin:

(a) ag Bóthar Osraí, Baile Átha Cliath, i gcás damáiste ó thuilte, áit ar €1,000,000 neamhrangaithe an t-uasmhéid, agus

(b) aon dhamháiste eile ó thuile áit ar €250,000 an t-uasmhéid.

Nótaí do na Ráitis Airgeadais

8. **FORÁLACHA DO DHLITEANAIS AGUS MUIRIR** (ar leanúint)

(A) **Clúdach Árachais Seachtrach** (ar leanúint)

(iii) Dliteanais iompair bóthair sa bhreis ar choinneáil féin-árachaithe de €10,000,000 go comhiomlán sa tréimhse dhá mhí dhéag ó Aibreán 2003 go dtí Márta 2004 faoi réir ag coinneáil féin-árachaithe an Ghrúpa iomláin de €27,000,000.

(iv) Is €200,000,000 í slánaíocht fhoriomlán Árachas Dliteanais Comhcheangailte an Ghrúpa don tréimhse dhá mhí dhéag ó Aibreán 2003 go dtí Márta 2004 do Dhliteanais Tríú Páirtí agus Rioscaí Eile ráille agus bóthair.

(v) Priacail Dóiteáin agus Speisialta, lena n-áirítear damáiste stoirme, do mhaoin an Ghrúpa sa bhreis ar €1,000,000 agus slánaíocht de €150,000,000 ar aon chaillteanas amháin nó sraith caillteanas.

(vi) Is €100,000,000 an clúdach slánaíochta sceimhlitheoireachta don Ghrúpa le farrasbarr de €150,000 i ndáil le damáiste maoine, méadaithe go dtí €500,000 i ndáil le rothstoc ráille agus bóthair, do gach uile cheann de na caillteanais.

(B) **Soláthar Éilimh Dliteanais Tríú Páirtí agus Fostóra agus Gnóthachain Ghaolmhara**

Foráiltear ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh a thabhaítear ach nach mbíonn socraithe ag dáta an chláir chomhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh a bhíonn tabhaithe ach nach mbíonn tuairiscithe fós (IBNR) don chuideachta. Áirítear ar chostas measta na n-éileamh speansais a thabhófar i socrú éileamh. Glacann an chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go mbíonn an fhaisnéis chuí aici maidir lena thaispeáint éileamh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht i soláthar éileamh a bhunú, is dócha go gcruthóidh an toradh deiridh a bheith difriúil ón ndliteanas bunaidh a bunaíodh.

Le linn costas measta na n-éileamh neamhíoctha a ríomh, baineann an chuideachta úsáid as teicnící meastacháin, a bhíonn bunaithe go ginearálta ar anailís staitisiúil na taithí stairiúla, a ghlacann leis go mbeidh patrún forbartha na n-éileamh reatha ag teacht le taithí san am a caitheadh. Cuirtear san áireamh, áfach, athruithe nó neamhchinnteachtaí a d'fhéadfadh na staitisticí bunúsacha a chur as a riocht nó a d'fheádfadh costas na n-éileamh neamhshocraithe a mhéadú nó a laghdú nuair a chuirtear i gcomparáid iad le costas na n-éileamh a socraíodh roimhe sin, mar shampla, athruithe i bpróisis na cuideachta a d'fhéadfadh luathú nó moilliú a dhéanamh ar fhorbairt agus/nó taifeadadh na n-éileamh íoctha nó tabhaithe, athruithe sa timpeallacht dhlíthiúil, éifeacht bhoilscithe, athruithe i meascán gnó agus an tionchar a bheadh ag caillteanais mhóra.

Agus costas na n-éileamh fógartha ach neamhíoctha á meas, bíonn aird ag an gcuideachta ar imthoisc an éileamh faoi mar a tuairiscíodh, ar aon fhaisnéis a bhíonn ar fáil ó shaineolaithe dlí nó ó shaineolaithe eile agus ar fhaisnéis ar an gcostas a bhain le héilimh le tréithe comhchosúla a shocrú i dtréimhsí roimhe sin.

Bíonn meastachán éilimh IBNR faoi réir ag níos mó neamhchinnteachta ná meastachán an chostais a bhaineann le héilimh a shocrú a bhíonn curtha in iúl cheana don chuideachta, mar gheall ar an easpa eolais faoi ócáid an éilimh. Léireoidh cineálacha éileamh a bhfuil críoch tuairiscithe níos faide ag roinnt leo agus ina bhfuil an cion IBNR den chúlchiste iomlán dá bhrí sin ard go hiondúil éagsúlachtaí níos mó idir meastacháin tosaigh agus toradh deiridh mar gheall ar níos mó deacrachta a bheith ag baint leis na cúlchistí sin a mheas.

Nótaí do na Ráitis Airgeadais

8. **FORÁLACHA DO DHLITEANAIS AGUS MUIRIR** (ar leanúint)

(B) **Soláthar Éilimh Dliteanais Tríú Páirtí agus Fostóra agus Gnóthachain Ghaolmhara** (ar leanúint)

Déantar measúnú ar leithligh de ghnáth ar éilimh mhóra nó neamh-athfhillteacha, arna dtomhas ar bhonn cás ar chás nó á dteilgean ar leithligh chun éifeacht féideartha saofa fhorbairt agus luí na n-éileamh sin a chur san áireamh. Ríomhtar soláthair d'éilimh comhlán ar aon ghnóthachain ath-árachaithe. Déantar meastachán ar leithligh ar na méideanna a bheidh in-aisghabhála ó árachóirí tríú páirtí bunaithe ar na soláthairtí comhlána. Glactar leis go mbíonn ath-árachú ar ghnóthachan i ndáil le héilimh mheasta IBNR ag teacht leis an bpatrún stairiúil do ghnóthachain den sórt sin, arna gcoigeartú chun athruithe i nádúr agus méid chlár atháracháis na cuideachta in imeacht ama a léiriú. Déantar measúnacht freisin ar in-aisghabháil ghnóthachain atháracháis le haird á thabhairt ar shonraí an mhargaidh ar neart airgeadais gach ceann de na cuideachtaí atháracháis.

	2003	2002
	€000	€000

9. **IONCAM IARCHURTHA**

Tá an cuntas seo comhdhéanta de dheontais neamh-inaisíoctha ón Státchiste a chuirfear chun sochair an chuntais brabúis agus caillteanais ar an mbonn céanna a ndéantar dímheas ar na sócmhainní gaolmhara seasta (polasaí cuntasaíochta E).

Deontais Chaipitil

	2003 €000	2002 €000
Iarmhéid amhail an 1ú Eanáir	**21,877**	22,252
Faighte agus infhaighte	**8,646**	2,616
Aistriú chuig an gcuntas brabúis agus caillteanais	**(3,255)**	(2,991)
Iarmhéid tugtha ar aghaidh	**27,268**	21,877
Lúide aistriú chuig dliteanais reatha (*nóta 7*)	**(4,150)**	(3,113)
Iarmhéid amhail an 31ú Nollaig	**23,118**	18,764

10. **SCAIRCHAIPITEAL**

	2003 €000	2002 €000
Údaraithe		
Gnáthscaireanna ag €1.27 an ceann	**40,632**	40,632
Leithroinnte, glaoite agus láníoctha		
Gnáthscaireanna ag €1.27 an ceann	**29,204**	29,204

11. **CÚLCHISTE ATHSHOLÁTHAR SÓCMHAINNÍ**

	2003 €000	2002 €000
Iarmhéid amhail an 31ú Nollaig	**6,952**	6,952

12. **RÉITEACH GLUAISEACHTA I GCISTÍ SCAIRSHEALBHÓIRÍ**

	2003 €000	2002 €000
Barrachas/(easnamh) don bhliain	**1,547**	(9,421)
Cistí tosaigh sealbhóirí gnáthscaireanna	**23,984**	33,405
Cistí deiridh sealbhóirí gnáthscaireanna	**25,531**	23,984

Nótaí do na Ráitis Airgeadais

	2003 €000	2002 €000
13. RÁITEAS FAOI SHREABHADH AIRGID		
(A) Réiteach easnamh oibríochta i leith an ghlan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibríochta		
Easnamh oibríochta roimh dheontas Stáit	**(21,783)**	(31,258)
Fáltais oibleagáide seirbhíse poiblí	**22,856**	21,768
	1,073	(9,490)
Dímheas agus brabús ar shochair inláimhsithe seasta a dhiúscairt	**17,325**	15,070
Deontais chaipitil amúchta	**(3,255)**	(2,991)
Méadú i stoic	**(108)**	(112)
(Méadú)/laghdú i bhféichiúnaithe	**5,458**	(5,116)
Méadú/(laghdú) i gcreidiúnaithe	**(10)**	7,525
Méadú i soláthairtí do dhliteanais agus muirir	**4,616**	1,883
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtí oibríochta	**25,099**	6,769

(B) Anailís ar athrú i nglanchistí	**An 1ú Ean. 2003 €000**	**Sreabhadh airgid €000**	**An 31ú Nol. 2003 €000**
Airgead sa bhanc agus airgead ar láimh	1,307	274	1,581
Iasacht ón gcuideachta shealbhaíochta	(2,500)	500	(2,000)
		774	
Méideanna dlite den chuideachta shealbhaíochta	7,656	17,507	25,163
	6,463	18,281	24,744

14. OIBLEAGÁIDÍ LÉASA OIBRÍOCHTA

Rachaidh na tiomantais faoi léasanna oibríochta nach féidir a chealú is iníoctha sa bhliain dar gcionn in éag mar seo a leanas:

	2003 €000	2002 €000
Laistigh de bhliain amháin	**522**	842
Idir bliain amháin agus cúig bliana	**272**	1,413
	794	2,255

15. Pinsin

Tá móramh d'fhostaithe na cuideachta rannpháirteach i scéimeanna sochair pinsin sainmhínithe bunaithe ar phá inphinsin deiridh agus a oibrítear d'fhostaithe incháilithe gach ceann de chuideachtaí CIÉ. Infheistítear ranníocaí ón gcuideachta agus ó na fostaithe i gcistí faoi riarachán iontaobhaithe.

Cuirtear ranníocaí chuig na scéimeanna chun dochair don chuntas brabúis agus caillteanais chun costas na bpinsean a scaipeadh de réir mar a thabhaítear iad i rith shaol oibre na bhfostaithe leis an ngrúpa mar chéatadán cobhsaí den phá ionchasach amach anseo. Cinneann achtúire neamhspleách na ranníocaí chuig an scéim ar bhunús athbhreithnithe bliantúla ag baint úsáide as modh aonaid theilgthe.

Nótaí do na Ráitis Airgeadais

15. **PINSIN** (ar leanúint)

Cé gur scéimeanna sochair an sainmhíniú a thugtar ar na scéimeanna níl ar chumas na cuideachta a scair de na sócmhainní bunúsacha agus de dhliteanas na scéimeanna a shainaithint. Léirigh staid achtúrach na scéimeanna amhail an 31ú Nollaig, 2003 ag baint úsáide as boinn a éilítear le FRS 17 easnamh de €191.9 milliún. Tá na mionsonraí a éilíonn FRS 17 i ndáil leis na scéimeanna i gcuntais CIE.

	2003	2002
	€000	€000
16. TIOMANTAIS CHAIPITIL		
Ar chonradh do	**6,780**	7,857
Údaraithe ag na stiúrthóirí, ach gan a bheith ar chonradh do	**1,700**	210
	8,480	8,067

17. **DLITEANAIS THEAGMHASACHA**

Bíonn an chuideachta, ó thráth go chéile, ina páirtí in imeachtaí éagsúla dlí. Is é tuairim na stiúrthóirí nach mbeidh caillteanais, más ann, a eascraíonn i ndáil leis na nithe sin go hábhartha níos mó ná na forálacha atá déanta sna ráitis airgeadais.

18. **GLANBHARRACHAS/(EASNAMH) DE RÉIR GNÍOMHAÍOCHTA**

2003	**Iompar Scoile & Tráchtála €000**	**Cathair €000**	**Iompar Céimnitheach Seirbhísí Poiblí €000**	**Fo-Iomlán €000**	**IOMLÁN €000**
Ioncam	**158,907**	**20,694**	**39,084**	**59,778**	**218,685**
Costais	**(151,214)**	**(30,318)**	**(58,462)**	**(88,780)**	**(239,994)**
Barrachas/(easnamh) roimh dheontas Stáit	**7,693**	**(9,624)**	**(19,378)**	**(29,002)**	**(21,309)**
Deontas Stáit				**22,856**	**22,856**
Barrachas/(easnamh) don bhliain	**7,693**			**(6,146)**	**1,547**
2002					
Barrachas/(easnamh)	4,735			(14,156)	(9,421)

Oibríonn an chuideachta gníomhaíochtaí seirbhíse tráchtála, iompair scoile agus poiblí. Is í an phríomhghníomhaíocht a oibrítear ar bhonn tráchtála ná an Expressway. Oibrítear an Scéim Iompair Scoile faoi chonradh leis an Roinn Oideachais agus Eolaíochta ar bhonn aisghabhála costais. Is iad na príomhghníomhaíochtaí eile ná Iompar Céimnitheach agus Seirbhísí Cathrach, dá bhfaigheann an chuideachta deontais Stáit i leith na gníomhaíochtaí seirbhíse poiblí sin. Leithroinntear na costais do na Seirbhísí Expressway, Iompar Céimnitheach agus Cathrach ar bhonn na méadar díortha ó chostais iarbhír na tréimhse roimhe sin, staidéar neamhspleách ar oibríochtaí Bhus Éireann, an líon busanna agus míleáiste.

Nótaí do na Ráitis Airgeadais

19. PÁIRTITHE GAOLMHARA

Is páirtithe gaolmhara de chuid na cuideachta iad eintitéis arna rialú ag Rialtas na hÉireann de bhua rialú Rialtas na hÉireann ar an gcuideachta shealbhaíochta, Córas Iompair Éireann.

Sa ghnáthchúrsa gnó ceannaíonn an chuideachta earraí agus seirbhísí ó eintitéis arna rialú ag Rialtas na hÉireann, is iad na príomhchinn díobh sin ná BSL, An Post agus Bord Gáis. Tá na stiúrthóirí den tuairim nach bhfuil quantum na gceannach sin ábhartha i ndáil le gnó na cuideachta.

Soláthraíonn ráitis airgeadais Chóras Iompair Éireann an fhaisnéis a éilíonn Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Uimh. 8 maidir le hidirbheartaíochtaí idir an chuideachta sin, a fhochuideachtaí agus Rialtas na hÉireann.

20. DEONTAS STÁIT

Tá an deontas is iníoctha leis an gcuideachta tríd an gcuideachta shealbhaíochta, Córas Iompair Éireann, de réir rialachán Uimh. 1107/70 ón AE a rialaíonn cúnamh stáit do ghnóthais iompair. Faoin rialachán sin, cuireadh deontas Stáit de €22,856,000 ar fáil do Bus Éireann - Irish Bus don bhliain dar críoch an 31ú Nollaig, 2003 (2002 - €21,768,000).

21. COMHALTACHT GHRÚPA CHÓRAS IOMPAIR ÉIREANN

Is fochuideachta faoi lán-úinéireacht Chóras Iompair Éireann (an Grúpa) é Bus Éireann-Irish Bus agus léiríonn na ráitis airgeadais éifeachtaí chomhaltacht an Ghrúpa.

22. CEADÚ NA RÁITEAS AIRGEADAIS

Cheadaigh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais an 29ú Márta, 2004.